

**Кондратюк О. Л.**

## **ЗАКОНОМІРНОСТІ ТЕПЛОФІЗИКИ ПРОЦЕСІВ РІЗАННЯ АРМОВАНИХ ПКМ ОСЬОВИМ ЛЕЗВИЙНИМ ІНСТРУМЕНТОМ**

Специфіка властивостей полімерних композиційних матеріалів визначає й особливості теплових явищ їх механічної обробки. Так, теплостійкість армованого склопластику ВПС-7 становить 285°C. Перевищення значення цього температурного порога під час свердлення отворів приводить до різкого погіршення властивостей оброблюваного матеріалу, термодеструкції й розкладанню полімерного сполучного, утвору дефектного шару.

Теплота, що утворюється при різанні ПКМ, може бути описана в загальному виді вираженням і є результатом роботи деформацій, тертя стружки й оброблюваної деталі про передню й задню поверхні інструмента, механічних перетворень полімеру, диспергування армуючих волокон:

$$Q = Q_{\text{деф.}} + Q_{\text{т.п.}} + Q_{\text{т.з.}} + Q_{\text{м.х.}} + Q_{\text{дисп.}}$$

де  $Q_{\text{деф.}}$  – тепло від деформацій в умовній площині зрушення;  $Q_{\text{т.п.}}$  – тепло від тертя стружки про передню поверхню;  $Q_{\text{т.з.}}$  – тепло від тертя оброблюваної деталі про задню поверхню;  $Q_{\text{м.х.}}$  – тепло від механохімічних перетворень полімеру;  $Q_{\text{дисп.}}$  – тепло від диспергування армуючих волокон.

Якщо зневажити кількістю теплоти від диспергування армуючих волокон і врахувати більші контактні явища по задній поверхні інструмента, то потужність джерел теплоти, у середньому складуть:  $Q_{\text{деф.}} \approx 15\%$ ,  $Q_{\text{т.п.}} \approx 10\%$ ,  $Q_{\text{т.з.}} \approx 60\%$ ,  $Q_{\text{м.х.}} \approx 15\%$ . Таким чином, основним джерелом теплоти є контактні явища й тертя по задній поверхні інструмента.

Література.

Ломаев, В.И. Перспективы механической обработки отверстий при производстве изделий из волокнистых композиционных материалов гражданской авиатехники / В.И. Ломаев, А.С. Дударев // Технология машиностроения. – 2006. – № 7 – С. 18-22.